

prima instanță, Judecătoria Cahul
judecător: D. Fujenco
instanța de apel, Curtea de Apel Cahul
judecători: G. Vavrin, T. Dimitriadi, I. Dănăilă
instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție
judecători: G. Stratulat, Sv. Moldovan, E. Covalenco

dosarul nr. 2rh-81/2017

Î N C H E I E R E

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Galina Stratulat
Sveatoslav Moldovan, Elena Covalenco

examinând cererea de revizuire depusă de Piotr Iliev,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Piotr Iliev
împotriva Ecaterinei Ilieva cu privire la declararea nulității contractului de
donație,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 30 septembrie 2015,
prin care recursul declarat de Piotr Iliev s-a considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă :

La 16 iulie 2013, Piotr Iliev a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ecaterinei Ilieva cu privire la declararea nulității contractului de
donație.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a încheiat cu fiul său,
Nicolae Iliev contractul de donație nr. 2-940 din 07 iunie 2005, prin care a donat
ultimului cu titlu gratuit și necondiționat mai multe terenuri agricole: cu nr.
cadastral 1734404082 cu suprafața de 2,6456 ha, cu nr. cadastral 1734403098 cu
suprafața de 0,6699 ha, cu nr. cadastral 1734304109 cu suprafața de 0,3863 ha și
cu nr. cadastral 1734106244 cu suprafața de 0,1220 ha amplasate în s. Moscovei,
r-l Cahul.

Susține că toate imobilele date i-au aparținut cu drept de proprietate în
temeiul titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberate la 21
noiembrie 2000.

După decesul subit al fiului din 05 iulie 2012, Piotr Iliev a fost nevoit la
20 august 2012 să se adreseze notarului în vederea acceptării averii rămase după
decesul defunctului.

În luna ianuarie 2013 a aflat că în timpul vieții lui Nicolae Iliev, acesta a
testat toată averea sa soției lui - Ecaterina Ilieva. La aceeași dată a făcut
cunoștință și cu conținutul contractului de donație nr. 2-940 din 07 iunie 2005
încheiat de reclamant pe numele lui Nicolae Iliev.

Invocă nulitatea contractului de donație ca fiind unul afectat de eroare, deoarece acesta avea o reprezentare greșită a situației faptice la încheierea actului juridic, or reclamantul a crezut că a eliberat un testament pe numele lui Nicolae Iliev asupra averii lui, dar nicidecum nu avea intenția de a dona bunurile sale. Astfel, în acest sens, reclamantul Piotr Iliev până în anul 2012 a primit plata arendei pentru terenurile agricole ce-i aparțineau, precum și roada de pe terenurile date.

Cere reclamantul declararea nulității contractului de donație nr. 2-940 din 07 iunie 2005.

Prin hotărârea Judecătorei Cahul din 06 octombrie 2014 s-a respins acțiunea lui Piotr Iliev.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 09 aprilie 2015 s-a respins apelul declarat de către Piotr Iliev și s-a menținut hotărârea Judecătorei Cahul din 06 octombrie 2014.

La 11 iunie 2015, Piotr Iliev a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 septembrie 2015 s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Piotr Iliev.

La 24 ianuarie 2017, Piotr Iliev a depus cerere de revizuire, solicitând admiterea acesteia cu casarea încheierii de recurs și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul.

În motivarea cererii de revizuire, Piotr Iliev a indicat că, consideră neîntemeiată încheierea instanței de recurs, invocând prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă.

Susține revizuentul că, în prezent s-a depistat că la încheierea contractului de donație a terenurilor agricole nu a existat acordul soției sale, Olga Ilieva, iar notarul din motive necunoscute nu l-a solicitat, terenurile fiind proprietate comună în devălmășie.

A mai invocat că, instanța nu a reținut că pe perioada de valabilitate a contractului de donație, donatarul Ecaterina Ilieva nu a întreținut niciodată donatorul Piotr Iliev, iar acest lucru constituie temei de revocare.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire, articol care nu a fost modificat.

Iar, în conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Conform art. 6 alin. (7) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Coroborând prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură civilă cu art. 444 al același Cod, care este modificat printr-o Lege ulterioară ce promovează soluții diferite privitor la citarea și participarea părților la judecarea recursurilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție examinează cererea de revizuire în lipsa participanților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire depusă de Piotr Iliev neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului. Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Conform prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile de către legislator sunt specificate exhaustiv în art. 449 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele.

Din prevederile enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Cu alte cuvinte, art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte).

Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Sub acest aspect, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii.

Faptele noi apărute după adoptarea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

Așadar, având în vedere această normă juridică de trimitere, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire, altfel spus, Piotr Iliev nu a făcut dovada faptului că în procesul examinării anterioare a cauzei nu a cunoscut de cele invocate drept temei al cererii de revizuire, sau că a întreprins careva măsuri pentru a le cunoaște în procesul examinării cauzei.

Prin urmare, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat înscrisuri noi care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, în timp ce acelea prezentate nu au putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită, în cazul în care înscrisurile indicate de revizuent au constituit obiect al examinării.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate de Piotr Iliev se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către Curtea Supremă de Justiție prin încheierea a cărei revizuire se pretinde, și nu atestă prin prisma art. 449 Cod de procedură civilă careva temeiuri legale de revizuire.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Completul Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Piotr Iliev, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 30 septembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Piotr Iliev împotriva Ecaterinei Ilieva cu privire la declararea nulității contractului de donație.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

judecători

Galina Stratulat

Sveatoslav Moldovan

Elena Covalenco